

The today's problems cannot be solved if we still
think the way we thought when we created them
Albert Einstein

Inleiding

Over veel vragen, die bij mensen opkomen, hebben andere mensen al nagedacht en de antwoorden gevonden. Het mooie van deze tijd is dat die antwoorden zo makkelijk te vinden zijn. Dank zij internet ligt de wereld voor ons open.

Een groot deel van dit boek gaat over die antwoorden maar het was niet de reden om daar over te gaan schrijven.

Ik meen dat ik een antwoord kan toevoegen, namelijk hoe intelligentie is ontstaan en hoe het werkt.

Hier komt een man aan het woord die zijn werkzame leven besteed heeft aan vliegtuigtechniek.

Dan is het nogal gewaagd, ja zelfs verwaand om een totaal afwijkend kennisgebied binnen te stappen en daar zelfs uitspraken over te durven doen.

Die durf is ontstaan omdat er een theorie bij me opkwam die zeer voor de hand ligt en ook begrijpelijk is voor personen met geen opleiding op dit terrein. Hij is zo simpel als $2 \times 2 = 4$.

Ik was, en ben nog steeds, zelf ook onder de indruk wat ik ontdekt heb. Ik ervaar het ook als niet van mezelf, ik ben er tegenaan gelopen en geef het aan u door. Ik doe dat met grote bescheidenheid omdat, hoe simpel het basisidee ook is, het grote gevolgen heeft voor ons denken over de mens, namelijk hoe hij en zijn maatschappij is ontstaan. En dat is iets waar mij een grote bescheidenheid past.

Nu heb ik natuurlijk de handicap dat ik een man ben zonder enige autoriteit op dit gebied. Waarom zou iemand een boek van een outsider lezen ?

Ik reken op de overtuiging van het woord. Hopelijk geeft u mij de kans om me aan het woord te laten.

Nu over de theorie die ik Theorie F noem om een aanduiding te hebben.

Ik heb meerdere malen in mijn leven oplossingen voor een probleem gevonden, zowel in mijn werk als privé, door een ingeving te volgen die van het platgetreden pad afweek.

Voor de vraag wat intelligentie is heb ik geen poging gedaan om in de hersenen te kijken, als ik dat al zou kunnen, maar heb ik gekeken naar gedragingen van dier en mens zoals die waarneembaar zijn of gemeld worden door onderzoekers.

Ik heb daarbij ontdekt dat vooral de ontwikkeling vanaf de prehistorie, heel veel inzicht verschaft. Hiervoor was studie van paleontologie (leer van fossielen), biologie en geologie nodig. Ik ben daar in 2010 mee begonnen.

Al betrekkelijk snel kwam ik op de basisgedachte van mijn theorie:

Intelligentie is het vermogen van de hersenen om een nieuwe manipulatie, met voordeel, te bedenken.

manipulatie hier bedoeld als bewerking van een object of stof (verplaatsen, buigen, snijden, gooien etc)

Deze basisgedachte bleek te leiden naar inzichten waarmee bekende, maar tot nu toe onverklaarbare, verschijnselen verklaard kunnen worden en daar gaat het boek ook over.

In dit boek staat de hand centraal voor de verklaring dat wij een dier zijn met de hoogste intelligentie.

Het idee dat handen een rol speelden bij het ontstaan van intelligentie is niet nieuw, het is door meerdere auteurs reeds eerder verondersteld, maar niet meer dan dat. Nu is er een theorie die het causale verband tussen handen en intelligentie beschrijft.

Het blijkt ook dat de ontwikkeling van de intelligentie een onlosmakelijk deel van de menswording is. Dat men niet om verschijnselen als spraak, sociaal gedrag, rekenen en wetenschap heen kan bij het voren naar intelligentie.

Als men de weg bewandelt zoals ik zojuist beschreef doet het wonderlijke verschijnsel zich voor dat men bijna onafwendbaar tot het besef komt wat intelligentie is en hoe het werkt.

Die weg ziet er als volgt uit (hoofdstuknummers tussen haakjes) :

In het eerste hoofdstuk maakt u op speelse wijze kennis met het hoofdbeginsel van Theorie F (1).

Het tweede hoofdstuk legt de essentie vast van dat beginsel. Het beschrijft dat in de wetenschap het geen uitgemaakte zaak is wat men onder intelligentie moet verstaan, hoe men dat begrip moet verwoorden. Er is niet een algemeen aanvaarde definitie van het begrip intelligentie (2).

Er zijn vele definities, iedere wetenschapper, die zich verdiept in intelligentie, heeft zijn eigen definitie, soms uitgebreid soms heel beknopt. Al die definities beschrijven het effect dat intelligent denken te weeg brengt, bijvoorbeeld *logisch en consistent kunnen redeneren, relaties kunnen ontdekken, leggen en doorzien, probleem oplossen.*

Dit boek brengt een theorie die duidelijk maakt wat intelligentie is en precies zegt hoe het werkt, dus niet alleen wat het effect is.

Het verschaft een formule die te vergelijken is met de wetten van Newton en Archimedes die bepaalde natuurkundige verschijnselen verklaren. Deze theorie verschaft een wet die bepaalde gedragingen van dier en mens verklaart.

Dit hoofdstuk maakt ook duidelijk waarom de hand zo belangrijk is.

Nu volgen vier hoofdstukken om de theorie te verifiëren. Hiervoor is het waargenomen gedrag van in wild levende chimpansees als voorbeeld genomen. Het blijkt namelijk mogelijk om met Theorie F die gedragingen te kunnen verklaren, hoe bijvoorbeeld de chimpansee er toe kwam om mieren met een stengel uit hun nest te vissen en zo aan eiwitrijk voedsel te komen.

Voor de aanloop naar het zesde hoofdstuk, waar die verificatie plaats vindt, zijn drie hoofdstukken nodig.

Het begint met een Tijdlijn waar de voorgangers van de mens tot 60 Ma terug worden getoond (3)

Deze komt voort wat de wetenschap heeft ontdekt over de evolutie van mens en dier.

Er evolueerden vanaf de oerel vele diersoorten. Daarbij was één evolutielijn die tot de mens voerde, die liep langs een eekhoornachtig diertje van 60 Ma geleden (Ma= Million années)

Het zal blijken dat met deze theorie verklaard kan worden waarom er die ene lijn ontstond, waarom en hoe de behendigheid groeide.

Daarna volgt een schematische voorstelling van de werking van de intelligentie, hoe en waarom het hoofdbeginsel wordt opgedeeld en het ontstaan van gesproken taal en sociaal gedrag verklaard wordt (4,5).

De chimpansee is als voorbeeld gekozen omdat er heel veel onderzoek naar zijn gedrag in het wild zijn gepleegd. Maar hij is ook het dier dat qua intelligentie ons het dichtst nadert. Bovendien hebben we een gemeenschappelijk voorouder die ca 6 Ma geleden nog in bomen leefde. Omstreeks die tijd verliet deze voorouder de boom en zou zich ontwikkelen tot de huidige mens, terwijl de chimpansee tot op de huidige dag de boom trouw bleef.

Over die ontwikkeling tot mens gaan de vijf resterende hoofdstukken.

Hoe hij tweebenig werd, hoe zijn armen en handen zich tot veelzijdige manipulators ontwikkelden (7). Hoe hij steeds meer mens werd, hoe hij leerde rekenen en schrijven (8).

Een heel hoofdstuk is gewijd aan hoe ver diersoorten en mens kwamen in de ontwikkeling van hun intelligentie (9).

Het inhoudelijke deel van het boek eindigt met een beschouwing over de groei van intelligentie in het laatste stadium van menswording (10). Daarbij is iets belangrijks aan het licht gekomen.

De psychewetenschap heeft vast gesteld dat een belangrijk deel van onze intelligentie pas ontstaat tijdens onze opgroeï naar volwassenheid. Met Theorie F is dat verschijnsel te verklaren maar het toont tevens dat in het laatste stadium van de menswording de intelligentie niet mee evolutionair groeide maar door een eigenschap die 400000 jaar geleden ontstond door een mutatie in erfelijke eigenschappen.

Het slothoofdstuk (11) bevat een veelvoudige verificatie en slotbeschouwingen.

Ik meen dat in het denken over intelligentie er een nieuwe benadering is gevonden. Een benadering die helemaal past bij wat we zien en weten over hoe dieren en mensen zich gedragen.

Het opbouwen en verifiëren van de theorie gaat gepaard met abstracte redeneringen en vele schema's. Die zijn niet nodig om het verhaal van mijn theorie te volgen. Voor de kritische lezer zijn ze beschikbaar op www.zonderhandengeenintelligentie.nl.

Deze website maakt het boek voor iedereen toegankelijk maar dient ook als opslag van genummerde *extensies*. Deze nummers treft u tussen de tekst van het boek aan, bijvoorbeeld:

Extensie 21

Op de website kunt u dan onder Extensie 21 zien hoe, met gebruik van een intelligentiemodel en schema's, die betreffende tekst in het boek dieper wordt geanalyseerd. Deze aanpak is nodig om de waargenomen manipulaties van chimpansees in hoofdstuk 6 te verklaren.

De extensies worden ook gebruikt om omvangrijke tabellen voor bijvoorbeeld bronvermelding onder te brengen.

Nogmaals deze extensies hoeft u niet te lezen als u alleen in het verhaal over de theorie geïnteresseerd bent.

Wat de Griekse filosoof Anaxagoras 400 jaar voor onze jaartelling al bedacht wordt met deze theorie verklaard.

De Intelligentietheorie F is geheel nieuw, ik construeer een nieuwe formulering van de intelligentie, een formulering waarmee men causale verbanden kan leggen.

Nu wat praktische informatie:

U treedt met dit boek een nieuwe wereld binnen. Een wereld vol met nieuwe begrippen en eigen regels en wetten. Een wereld met een eigen vocabulaire.

U zult zich wat moeite moeten getroosten om daar in thuis te raken. Maar als u dat doet zult u verrassende inzichten beleven en wonderlijke samenhangen ontdekken. Maar vooral zult u gaan begrijpen hoe we mens zijn geworden.

Om u te helpen bij het thuis raken in de nieuwe begrippen zijn de belangrijkste ervan verzameld in een index achter in het boek. Deze is uitsluitend gericht op de termen die bij de intelligentietheorie F horen. U kunt dus steeds even spieken hoe het ook alweer zit.

Er zijn ook drie bijlagen achter in het boek bedoeld als naslag voor wat de wetenschap op relevante vakgebieden heeft bloot gelegd.

Ik ben visueel ingesteld, dat wil zeggen dat u veel teksten over hoe situaties zich ontwikkelen ondersteund worden door schema's en grafieken. Deze voorstellingen heb ik ingekleurd om ze als beeld aantrekkelijker te maken. Ze nodigen zich zelf uit om bekeken te worden. Ik ben daartoe in staat omdat ik me sinds 1961 ontwikkeld heb tot kunstschilder. Aanvankelijk naast mijn reguliere baan en na mijn pensioen full time.

Zover er wetenschap in deze studie voorkomt is het opdoen van de kennis die de wetenschap heeft vergaard. Ik heb me daartoe terdege verdiept in de vakgebieden die met dit onderwerp verweven zijn, denk aan geologie, paleontologie, biografie, taalkunde en sociologie. Feitelijk het hele gebied dat met de term antropologie wordt aangeduid.

Gezien mijn achtergrond moest ik op al die gebieden een inhaalslag plegen. Uiteraard niet met de grondigheid die wetenschappers in die vakgebieden uitoefenen maar voldoende om redenties voor mijn theorie te kunnen volbrengen.

Ik heb mijn gedachten kunnen vormen, dank zij de auteurs van deze verhandelingen. Ik heb van hun wijsheid met veel respect gebruik gemaakt.

Echter het vergaren van kennis bleef niet beperkt tot papieren informatie. Ik was er ook op uit om mensen te ontmoeten die van een bepaald aspect hun beroep of hobby hebben gemaakt.

Ik ben lid geworden van de Nederlandse Geologen Vereniging en van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren. Via die organisaties kwam ik in contact met specialisten die in gesprekken, correspondentie en ontmoetingen tipjes van vele sluiers oplichtten.

Ik had ook drie vaste proeflezers: Herry Schoevers, luchtvaartingenieur (pensioen), John de Vos, doktor in de paleontologie (verbonden aan het Museum Naturalis in Leiden inmiddels ook met pensioen) en Lies van Reenen, zakenvrouw (pensioen). Ze hebben een grote rol gespeeld bij het tot stand komen van de stijl, structuur en leesbaarheid van het boek. Ik ben hen grote dank verschuldigd. John de Vos tekent hierbij aan dat de inhoud geheel voor rekening van de auteur is.

In het boek komen een paar nieuwe begrippen voor die Latijnse namen hebben gekregen, Nico de Glas, een Latinist heeft ze me helpen bedenken en daar voor past eveneens dank.

De techniek om stenen snijgereedschappen te maken speelt een cruciale rol in dit boek. Roel Meijer uit Vledderveen (Gr) en Diederik Pomstra uit Heveadorp hebben respectievelijk hun hobby en beroep van steenbewerken gemaakt. Beide hebben ze, belangeloos, mij die technieken gedemonstreerd en de fijne kneepjes laten zien. Nog eens vanaf deze plek veel dank hiervoor.

Toen ik op zoek was naar de kleinste eenheid van geluid, met een betekenis in de communicatie, leerde ik van Dr. Bart de Boer dat in de fonetische kennisleer hiervoor het begrip "foon" bestaat. Hij is verbonden aan Faculteit der Geesteswetenschappen Capaciteitsgroep Taalwetenschap aan de VU in Amsterdam, inmiddels werkzaam in Brussel. Veel dank voor deze hulp.

Ook ben ik dank verschuldigd aan Marc Brysaert, hij gaf me informatie over aantallen stamwoorden in de taal, Marc Brysaert is doctor in de psychologie en professor aan de universiteit in Gent.

Robyn Holland, advocate, met moedertaal Engels was zeer behulpzaam in het componeren van Engelse teksten voor de website in de Engelse taal, bedankt hiervoor.

Tot slot een woord van dank voor Paul Lambers, doctor in de biologie en paleontologie. Hij is conservator natuurlijke historie in het Universiteitsmuseum van Utrecht, hij heeft me geholpen de aanzet van handen in vinnen van prehistorische vissen te ontdekken.

Al deze hulp werd belangeloos gepleegd.

Dan nog een paar aanwijzingen:

- Een hoofdstuk of paragraaf begint vaak met een korte inleiding. Ter onderscheiding van de feitelijke tekst vind u die in steenrode letters weergegeven.

- Ik geef tijdens een redenatie soms aanwijzingen om u te helpen om die redenaties te begrijpen of eerdere rederaties weer op te halen. Die aanwijzingen plaats ik dan in kleine lettertjes.
- De figuurnummering is om praktische redenen gelijk gehouden voor boek als in de extensies. De nummering in het boek is daardoor niet opeenvolgend.

Tot slot ter kennismaking mijn CV:

1920 Geboren in Amsterdam op 20 december.

Mijn vader was een groot bewonderaar van Multatuli, de schrijver van het boek Max Havelaar. Hij vernoemde mij naar de held van dit boek.

1937-1941 Opleiding tot vliegtuigbouwkundige aan de HTS (komt overeen met huidige Hbo) in Haarlem

1941-1943 Nationaal Luchtvaart Laboratorium (nu NLR) in Amsterdam

1943-1946 Van Kuyk vliegtuigenfabriek in Tilburg en Leende (bestaat niet meer)

1946-1983 KLM, geïndigd als plaats vervangend hoofd Centrale Engineering van de Technische Dienst

1951- Getrouwd met Ria van Asten, er kwamen 3 kinderen en 6 kleinkinderen.

1961- heden kunstschilder

1984- Ridder in de orde van Oranje-Nassau

1992-2010- Archivaris van het Gilde St.Jan Baptista & Leenderstrijp

1995- boek Het Gilde St.Jan Baptista & Leenderstrijp.

1999- Erelid van bovengenoemd gilde.

2010- boek De geheimen van een middeleeuws gebouw (www.detorenanleende.nl)

2016- sinds maart 2016 een column in het weekblad De Parel van Brabant

Foto De Werdt Leende, 2014

Max Farjon, Leende, 1 november 2016 .